

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
GERARDA HOGANA
přednesené dne 29. července 2019¹

Věc C-432/18

**Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena
proti
BALEMA GmbH**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo)]

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Zemědělství – Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 – Nařízení (ES) č. 1151/2012 – Ochrana zeměpisných označení a označení původu – Článek 13 odst. 1 – Nařízení Komise (ES) č. 583/2009 – Zápis názvu ‚Aceto Balsamico di Modena‘ (CHZO) – Ochrana jednotlivých výrazů uvedeného označení“

I. Úvod

1. Balzám je aromatická a olejovitá látka, která vytéká jako míza z různých rostlin. Po tisíciletí byl používán jako základ pro léky, masti a vůně. Použití balzámu pro tyto účely je v evropských tradicích a kultuře dobře zavedeno. Několik odkazů na použití balzámu (nebo balzámu) pro léčivé účely je i v Bibli a ve hrách W. Shakespeara a samozřejmě také ve Wagnerově poslední opeře *Parsifal*, kde se dozvídáme, že utrpení a trýznivé bolesti zraněného krále Amforta mohou být zmírněny pouze aplikováním ampulky balzámu pocházejícího z Arábie do jinak nevléčitelné rány.

2. Tak se tedy slovo „balzám“ (a příbuzná slova jako je „balšám“) historicky dostalo do našeho současného povědomí. Dnes je samozřejmě slovo „balzám“ často spojováno s velmi dobře známým výrobkem „Aceto Balsamico di Modena“. Jedná se o velmi tmavý, koncentrovaný a aromatizovaný ocet, který se vyrábí z kořeněných (a částečně fermentovaných) hroznů, které několik let zrají v řadě dřevěných sudů². V tomto případě sice samotný výrobek neobsahuje balzám, ale italské slovo „balsamico“ znamená „podobný balzámu“. Přídavné jméno „balsamico“ je tedy pro popis octa („aceto“) použito ve smyslu zdůraznění hojivých nebo léčivých vlastností a obecně vlastností, jaké má balzám a o nichž se mělo původně za to, že je výrobek má.

3. To vše vyvolává otázku, zda je slovo „balsamico“ samo o sobě hodno ochrany jako zeměpisné označení. To je podstatou otázky obsažené v projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, která byla podána Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) soudní kanceláři Soudního dvora dne 2. července 2018 a která se týká výkladu článku 1 a přílohy I nařízení č. 583/2009. Právě na základě tohoto konkrétního nařízení byl zapsán název „Aceto Balsamico di Modena (CHZO)“ do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení.

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Viz příloha II nařízení Komise (ES) č. 583/2009 ze dne 3. července 2009 o zapsání názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení [Aceto Balsamico di Modena (CHZO)], Úř. věst. 2009, L 175, s. 7.

4. V rámci své předběžné otázky se předkládající soud táže, zda se ochrana poskytovaná na základě zápisu názvu „Aceto Balsamico di Modena (CHZO)“ ve své celistvosti vztahuje na použití *jednotlivých* výrazů složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru³, tj. výrazů „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“. Před posouzením těchto otázek je nezbytné nejprve vymežit relevantní právní předpisy.

II. Právní rámec

5. Nařízení č. 583/2009 bylo přijato na základě nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin⁴. Nařízení č. 510/2006 bylo zrušeno ke dni 3. ledna 2013 na základě čl. 58 odst. 1 nařízení č. 1151/2012⁵. V souladu s čl. 58 odst. 2 nařízení č. 1151/2012 se odkazy mimo jiné na zrušené nařízení č. 510/2006 považují za odkazy na nařízení č. 1151/2012⁶.

A. Nařízení č. 1151/2012

6. Článek 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012 uvádí, že „druhovými výrazy“ „[se rozumí] názvy produktů, které se staly obecným názvem produktu v Unii, přestože se vztahují k místu, regionu nebo zemi, kde byly produkty původně vyrobeny nebo uvedeny na trh“.

7. Článek 5 odst. 2 nařízení č. 1151/2012 stanoví, že:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚zeměpisným označením‘ rozumí název, který identifikuje produkt:

- a) pocházející z určitého místa, regionu nebo země;
- b) jehož danou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti lze přičíst především jeho zeměpisnému původu a
- c) u něhož alespoň jedna z fází produkce probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti.“

8. Článek 6 odst. 1 nařízení č. 1151/2012 stanoví:

„Jako chráněná označení původu nebo chráněná zeměpisná označení nelze zapsat druhové výrazy.“

9. Článek 13 nařízení č. 1151/2012 nadepsaný „Ochrana“ stanoví:

1. „Zapsané názvy jsou chráněné proti:

- a) jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu pro produkty, na které se zápis nevztahuje, pokud jsou tyto produkty srovnatelné s produkty zapsanými pod tímto názvem nebo pokud je při používání tohoto názvu využívána pověst chráněného názvu, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada;

3 – Ohledně výrazu „Modena“ nebyla vznesena žádná otázka.

4 – Úř. věst. 2006, L 93, s. 12.

5 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. 2012, L 343, s. 1).

6 – Pro účely projednávané věci jsou relevantní ustanovení nařízení č. 510/2006 v zásadě rovnocenná ustanovením nařízení č. 1151/2012. Budu proto v projednávané věci pro lepší přehlednost odkazovat na nařízení č. 1151/2012.

- b) jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ produktů nebo služeb nebo je-li chráněný název přeložen nebo doprovázen výrazy jako ‚druh‘, ‚typ‘, ‚způsob‘, ‚jak se vyrábí v‘, ‚napodobenina‘ nebo podobnými výrazy, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada;
- c) jakémukoli jinému nepravdivému nebo zavádějícímu údaji o provenienci, původu, povaze nebo základních vlastnostech produktu, který je použit na vnitřním nebo vnějším obalu, na reklamních materiálech nebo na dokladech týkajících se daného produktu, jakož i proti použití obalů, které by mohly vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ produktu;
- d) všem ostatním praktikám, které by mohly spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o skutečný původ produktu.

V případě, že chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení v sobě obsahuje název produktu, který je považován za druhový, nelze považovat užití tohoto druhového názvu za užití v rozporu s písm. a) nebo b) prvního pododstavce.

2. Chráněná označení původu a chráněná zeměpisná označení nesmějí zdruhovět.“

10. Článek 41 nařízení č. 1151/2012 nadepsaný „Druhové výrazy“ stanoví:

„1. Aniž je dotčen článek 13, nemá toto nařízení vliv na používání výrazů, které jsou v Unii druhové, a to i v případě, že je druhový výraz součástí názvu, který je chráněn v rámci režimu jakosti.

2. Pro určení toho, zda výraz zdruhověl, se přihlíží ke všem relevantním činitelům, zejména:

- a) ke stávající situaci v oblastech spotřeby;
- b) k příslušným vnitrostátním právním aktům nebo právním aktům Unie.

3. V zájmu plné ochrany práv zúčastněných stran je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 56, kterými stanoví další pravidla pro určení druhovosti výrazů uvedených v odstavci 1 tohoto článku.“

B. Nařízení č. 583/2009

11. Body 2 až 5, 7, 8 a 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 uvádějí:

- (2) „Německo, Řecko a Francie vznesly námitku proti zápisu [...]“
- (3) Prohlášení o námitce Německa se týkají především obavy, aby zápis chráněného zeměpisného označení „Aceto Balsamico di Modena“ neohrozil existenci produktů, které byly v souladu s právem na trhu po dobu nejméně pěti let a byly uvedeny do prodeje pod názvy Balsamessig/Aceto balsamico, jakož i uvedený obecný charakter těchto dvou označení. [...]
- (4) Prohlášení o námitce Francie se týkají zejména skutečnosti, že „Aceto Balsamico di Modena“ nemá vybudovanou vlastní dobrou pověst, která by se lišila od dobré pověsti octa „Aceto balsamico tradizionale di Modena“, který již byl zapsán jakožto chráněné označení původu na základě nařízení Rady (ES) č. 813/2000. Podle Francie může být spotřebitel uveden v omyl, pokud jde o povahu a původ dotčeného výrobku.

- (5) Řecko poukázalo na důležitost produkce balzamického octa na svém území, který se prodává pod názvy „balsamico“ nebo „balsamon“, a na nežádoucí účinek zápisu názvu „Aceto Balsamico di Modena“ na existenci těchto produktů, které jsou legálně na trhu již alespoň pět let. Řecko také tvrdí, že výrazy „aceto balsamico“ nebo „balsamic“ atd. jsou obecné povahy.

[...]

- (7) Jelikož ve stanovené lhůtě nedošlo mezi Francií, Německem, Řeckem a Itálií k dohodě, Komise musí přijmout rozhodnutí postupem podle čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 510/2006.
- (8) Komise si vyžádala stanovisko Vědeckého výboru pro označení původu, zeměpisná označení a osvědčení o zvláštní povaze, zřízeného rozhodnutím č. 93/53/ES, pokud jde o to, zda byly splněny podmínky pro zápis. V jednomyslně schváleném stanovisku vydaném dne 6. března 2006 Výbor rozhodl, že název „Aceto Balsamico di Modena“ má nezpochybnitelnou pověst na vnitrostátním trhu i na vnějších trzích, o čemž svědčí časté použití v různých receptech kuchyní mnoha členských států, jeho silný výskyt na internetu a v tisku či médiích. „Aceto Balsamico di Modena“ tak splňuje podmínku, jež spočívá ve zvláštní pověsti produktu, který odpovídá tomuto názvu. Výbor uvedl, že tyto produkty již vedle sebe na trhu existují zhruba sto let. Výbor také poznamenal, že „Aceto Balsamico di Modena“ a „Aceto balsamico tradizionale di Modena“ jsou svou povahou, klientelou, použitím, způsobem distribuce, balením a cenou produkty odlišné, čímž je umožněno zajistit rovné zacházení s dotčenými producenty a neuvést spotřebitele v omyl. Komise s těmito závěry zcela souhlasí.
- (10) Německo a Řecko zřejmě ve svých námitkách týkajících se obecného charakteru názvu navrženého k zápisu nesledovaly název ve své celistvosti, tedy „Aceto Balsamico di Modena“, ale pouze některé jeho složky jako „aceto“, „balsamico“ a „aceto balsamico“ nebo jejich překlady. Ochrana je poskytnutá složenému názvu „Aceto Balsamico di Modena“. Jednotlivé výrazy složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, i v případě jejich společného použití či překladu, mohou být použity na území Společenství za předpokladu, že jsou dodrženy zásady a pravidla platná v právním řádu Společenství.

12. Článek 1 nařízení č. 583/2009 stanoví:

„Název uvedený v příloze I tohoto nařízení se zapisuje do rejstříku.“

13. Příloha I nařízení č. 583/2009 odkazuje na „Aceto Balsamico di Modena (CHZO)“.

III. Spor v původním řízení a předběžná otázka

14. Společnost BALEMA GmbH (dále jen „BALEMA“) vyrábí produkty na bázi octa a uvádí je na trh v oblasti Bádenska (Německo). Více než 25 let prodává produkty pod označením „Balsamico“ a „Deutscher Balsamico“. Na etiketě jejich produktů je uveden popis „Theo der Essigbrauer, Holzfassreifung, Deutscher Balsamico traditionell, naturtrüb aus badischen Weinen“ [Octář Theo; zrající v dřevěných sudech; německý balzamický ocet; tradiční, přirozeně zakalený; vyrobený z badenského vína] nebo „1. Deutsches Essig-Brauhaus, Premium, 1868, Balsamico, Rezeptur No 3“ [První německá octárna; premium; 1868; balzamický; receptura č. 3].

15. Je nesporné, že na produkty společnosti BALEMA označené jako „Balsamico“ se nevztahuje zápis „Aceto Balsamico di Modena (CHZO)“ podle článku 1 a přílohy I nařízení č. 583/2009, protože nesplňují specifikace produktu obsažené v příloze II uvedeného nařízení.

16. Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena (dále jen „Conсорzio“) je sdružení výrobců produktů označených názvem „Aceto Balsamico di Modena“. Má za to, že společnost BALEMA užíváním označení „Balsamico“ porušuje chráněné zeměpisné označení „Aceto Balsamico di Modena“. Consorzio proto společnost BALEMA vyzvalo, aby se zdržela protiprávního jednání. Společnost BALEMA následně podala proti Consorzio žalobu u německých soudů, kterou se domáhala určení, že nedošlo k porušení práv z ochranné známky. Tato žaloba byla neúspěšná.

17. V odvolání ve věci samé se společnost BALEMA domáhala určení, že nemá povinnost zdržet se používání označení „Balsamico“ u produktů na bázi octa vyráběných v Německu. Odvolání ve věci samé bylo vyhověno, neboť soud měl za to, že užívání názvu „Balsamico“ v případě octa neporušovalo čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2012. Podle názoru uvedeného soudu ochrana názvu „Aceto Balsamico di Modena“ poskytovaná nařízením č. 583/2009 náleží jen *tomuto názvu ve své celistvosti*, a *nikoliv* jednotlivým výrazům složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, a to i v případě jejich společného použití.

18. Věc byla v rámci opravných prostředků předložena předkládajícímu soudu.

19. Předkládající soud má za to, že opravnému prostředku „Revision“ bude vyhověno, jestliže názvy „Balsamico“ a „Deutscher Balsamico“ používané společností BALEMA porušují čl. 13 odst. 1 písm. a) nebo b) nařízení č. 1151/2012. Podle názoru předkládajícího soudu by takové rozhodnutí vyžadovalo, aby se ochrana poskytovaná článkem 1 nařízení č. 583/2009 názvu „Aceto Balsamico di Modena“ ve své celistvosti vztahovala také na užívání *jednotlivých výrazů složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru* („Aceto“, „Balsamico“, „Aceto Balsamico“).

20. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) poznamenává, že z čl. 13 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1151/2012 a z judikatury Soudního dvora vyplývá, že chráněné zeměpisné označení, které sestává z více výrazů, může být dle čl. 13 odst. 1 písm. a) nebo b) uvedeného nařízení chráněno nejen proti užití celého označení, ale také proti užití jednotlivých výrazů tohoto označení. Článek 13 odst. 1 druhý pododstavec nařízení č. 1151/2012 upravuje zvláštní případ, kdy v sobě chráněné zeměpisné označení obsahuje název produktu, který je považován za druhový. Uvedené ustanovení stanoví, že užití tohoto druhového názvu nelze považovat za užití v rozporu s čl. 13 odst. 1 písm. a) nebo b) prvního pododstavce uvedeného nařízení. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) také poukazuje na skutečnost, že nařízení Komise o zápisu názvu může omezit rozsah ochrany chráněného zeměpisného označení, které sestává z více výrazů, tak, že se ochrana nevztahuje na užívání jednotlivých výrazů tohoto označení. Skutečnost, že žadatel může uvést, že nežádá o ochranu pro všechny části názvu, v tomto ohledu dokládá, že ochrana poskytovaná na základě zápisu může být omezena.

21. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) má za to, že body 3, 5 a 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 svědčí pro omezení rozsahu ochrany složeného názvu „Aceto Balsamico di Modena“ v tom smyslu, že jsou vyloučeny jeho jednotlivé součásti, které nejsou zeměpisného charakteru. Oproti názoru zastávanému v opravném prostředku „Revision“ má rovněž za to, že přijetí závěru, že ochrana je poskytovaná složenému názvu „Aceto Balsamico di Modena“, není v rozporu se zápisem chráněných označení původu „Aceto balsamico tradizionale di Modena“ a „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia“ podle nařízení Rady (ES) č. 813/2000 ze dne 17. dubna 2000, kterým se doplňuje příloha nařízení Komise (ES) č. 1107/96 o zápisu zeměpisných označení a označení původu podle postupu stanoveného v článku 17 nařízení (EHS) č. 2081/92⁷. Na rozdíl od nařízení č. 583/2009, nebrání zmínka o omezeném rozsahu ochrany v nařízení č. 813/2000, k čemuž mohlo dojít tak, že členské státy v předchozím řízení o zápisu nepodalý námitky dle článku 7 nařízení (EHS) č. 2081/92⁸ (nyní článků 51 a 52 nařízení č. 1151/2012), tomu, aby byla ochrana složeného názvu „Aceto Balsamico di Modena“ omezena.

7 – Úř. věst. 2000, L 100, s. 5; Zvl. vyd. 03/29, s. 20.

8 – Nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. 1992, L 208, s. 1).

22. Za těchto okolností se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující otázku k rozhodnutí:

„Vztahuje se ochrana názvu ‚Aceto Balsamico di Modena‘ ve své celistvosti na použití jednotlivých výrazů složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru (‚Aceto‘, ‚Balsamico‘, ‚Aceto Balsamico‘)?“

IV. Řízení před Soudním dvorem

23. Písemná vyjádření předložily Consorzio, italská, řecká a španělská vláda a Komise. Consorzio, společnost BALEMA, německá, řecká, španělská a italská vláda, jakož i Komise přednesly ústní vyjádření na jednání, které se konalo dne 23. května 2019.

V. Analýza

A. Úvodní poznámky

24. Na úvod lze uvést, že část obtíží v projednávané věci – a samozřejmě i v dalších podobných věcech – vyplývá z poněkud zaměnitelného používání pojmu „druhov⁹é výrazy“ ve dvou různých významech. Jak jsem právě poznamenal, pojem „druhov⁹é výrazy“ je definován v čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012 jako názvy produktů, „které se staly obecným názvem produktu v Unii, přestože se vztahují k místu, regionu nebo zemi, kde byly produkty původně vyrobeny nebo uvedeny na trh.“ Tento pojem byl ale také obdobně používán soudy, soudci, právníky a komentátory pro jednoduchý odkaz na obecná nebo běžná slova, která právě pro jejich obecnou povahu nelze zapsat jako CHZO nebo CHOP⁹. Jelikož je nezbytné tyto pojmy rozlišovat, navrhuji používat pojem „druhov⁹é výrazy“ ve zvláštním významu tohoto pojmu, jak byl definován v čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012, ale jinak jednoduše používat pojem „obecná slova“ pro popis slov či výrazů, která by v jiné souvislosti mohla být – nebo by možná dokonce byla – popsána jako slova či výrazy obecného charakteru.

25. Článek 13 odst. 1 písm. a) až d) nařízení č. 1151/2012 obsahuje odstupňovaný výčet zakázaných jednání, pokud jde o názvy zapsané na základě uvedeného nařízení¹⁰. Článek 13 odst. 1 písm. a) až d) nařízení č. 1151/2010 se vztahují na různé případy, kdy je prodej výrobku doplněn o výslovný nebo implicitní odkaz na zeměpisné označení za podmínek, které mohou veřejnost buď uvést v omyl, nebo alespoň vytvořit v jejím povědomí myšlenkovou asociaci ohledně původu výrobku, anebo hospodářskému subjektu umožnit neoprávněně těžit z pověsti daného zeměpisného označení nebo pojmenování¹¹.

26. V rozsudku ze dne 7. června 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, bod 29), Soudní dvůr uvedl, že výraz „použití“ v čl. 16 písm. a) nařízení č. 110/2008 ve vztahu k „jakémukoli přímému nebo nepřímému obchodnímu použití pro výrobky, na které se zápis nevztahuje“¹² „vyžaduje z podstaty věci [...], aby sporné označení používalo samotné chráněné zeměpisné označení v podobě, v níž bylo zapsáno nebo alespoň ve formě vykazující natolik úzkou vazbu s tímto označením

9 – Neboť postrádají jakoukoliv současnou zeměpisnou konotaci.

10 – Viz rozsudek ze dne 2. května 2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, bod 25).

11 – Obdobně viz rozsudek ze dne 14. července 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 a C-27/10, EU:C:2011:484, bod 46), který se týkal článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 ze dne 15. ledna 2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 (Úř. věst. 2008, L 39, s. 16), který je v zásadě rovnocenný čl. 13 odst. 1 písm. a) až d) nařízení č. 1151/2012.

12 – Obdobně viz čl. 13 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1151/2012.

z hlediska fonetického nebo vizuálního, že sporné označení je od něj zjevně neoddělitelné.“ V bodě 44 uvedeného rozsudku Soudní dvůr uvedl, že pojem „připomenutí“¹³ se „vztahuje na situaci, kdy výraz použitý k označení výrobku zahrnuje část chráněného označení takovým způsobem, že – setká-li se spotřebitel s názvem výrobku – v myslí se mu vybaví obraz výrobku, jehož označení je chráněno.“¹⁴

27. Článek 13 odst. 1 druhý pododstavec nařízení č. 1151/2012 však stanoví, že jestliže název¹⁵ zapsaný v rejstříku chráněných označení původu (dále jen „CHOP“) a chráněných zeměpisných označení (dále jen „CHZO“) obsahuje druhový prvek, užití takového druhového prvku nenarušuje ochranu výše uvedeného zapsaného názvu podle čl. 13 odst. 1 písm. a) a b) uvedeného nařízení. Ze samotného znění čl. 13 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1151/2012 tedy samo o sobě vyplývá, že složený název zapsaný v rejstříku CHOP nebo CHZO může sám obsahovat druhové nebo jinak nechráněné názvy.

28. Pokud tedy CHOP nebo CHZO sestává z několika prvků nebo názvů, z nichž jeden či více je název produktu, který je považován za druhový, užití druhového prvku nebo názvu třetí stranou není v zásadě narušením ochrany poskytované čl. 13 odst. 1 písm. a) nebo b)¹⁶ nařízení č. 1151/2012¹⁷ proti jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu, respektive ani jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí zapsaného názvu¹⁸. Tuto skutečnost lze ilustrovat na velmi jednoduchém příkladu. Prosciutto di Parma (parmská šunka) byla zapsána v rejstříku CHOP¹⁹, ale nelze například tvrdit, že slovo „prosciutto“ nebo „šunka“ nemůže být používáno jinými výrobci a dodavateli.

13 – Obdobně viz čl. 13 písm. b) nařízení č. 1151/2012.

14 – Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska. Soudní dvůr však v bodech 45 a 46 uvedeného rozsudku poznamenal, že částečné zahrnutí chráněného zeměpisného označení v označení není nutnou podmínkou pro to, aby došlo ke „připomenutí“. „Rozhodujícím kritériem [je], zda se spotřebiteli, setká-li se se sporným názvem, v myslí přímo vybaví obraz výrobku, jehož zeměpisné označení je chráněno, což přísluší posoudit vnitrostátnímu soudu, případně s ohledem na částečné zahrnutí chráněného zeměpisného označení do sporného názvu, fonetickou a vzhledovou podobnost tohoto názvu s tímto označením nebo na pojmovou blízkost mezi uvedeným názvem a uvedeným označením.“ Rozsudek ze dne 7. června 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, bod 51).

15 – Mám za to, že „název“, „prvek“ nebo „výraz“ mohou být používány v tomto kontextu zaměnitelně.

16 – Soudní dvůr uvedl ve svém rozsudku ze dne 2. května 2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, bod 24), že „ustanovení [čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2010] stanoví ochranu proti jakémukoli připomenutí, a to i tehdy, je-li chráněný název doprovázen výrazy jako ‚druh‘, ‚typ‘, ‚metoda‘, ‚na způsob‘ a ‚napodobeno‘ uvedenými na obalu dotčeného produktu.“ Kromě toho, může se jednat o „připomenutí“, i když je uveden skutečný původ výrobku. Rozsudek ze dne 7. června 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, bod 57).

17 – Článek 13 písm. c) a d) nařízení č. 1151/2012, na které se nevztahuje doložka obsažená v čl. 13 odst. 1 druhém pododstavci nařízení č. 1151/2012 ohledně druhových názvů, se vztahují na situace, kdy by užití nepravdivého nebo zavádějícího údaje o provenienci produktu, který nespĺňuje specifikace stanovené pro tento údaj, mohlo vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ produktu, nebo praktiky, které by mohly spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o skutečný původ produktu.

18 – Obdobně viz rozsudek ze dne 12. září 2007, Consorzio per la tutela del formaggio Grana Padano v. OHIM–Biraghi (GRANA BIRAGHI) (T-291/03, EU:T:2007:255, bod 58). V souladu s rozsudkem ze dne 4. března 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, bod 25), se pojem „připomenutí“ obsažený v čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2012 vztahuje na situaci, kdy výraz použitý k označení výrobku zahrnuje část chráněného označení takovým způsobem, že – setká-li se spotřebitel s názvem výrobku – v myslí se mu vybaví obraz výrobku, jehož označení je chráněno. Mám za to, že při samotném užití názvu produktu, který je považován za druhový a který je částí CHOP nebo CHZO, se v zásadě nemůže jednat o připomenutí podle čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2010. Je třeba poznamenat, že při užití takového druhového názvu společně s jinými výrazy, obrázky atd. se však podle mého názoru za určitých okolností o takové připomenutí jednat může. Obdobně viz rozsudek ze dne 7. června 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, bod 46). Souhlasím tedy s Consorzio, že samostatně posuzovaná otázka, zda je výraz v CHOP nebo CHZO druhový, nemusí postačovat pro vyřešení otázky, zda došlo k porušení podle čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2010. V tomto ohledu italská vláda požádala Soudní dvůr, aby posoudil nejen otázku, zda se CHZO „Aceto Balsamico di Modena“ vztahuje na užití jednotlivých prvků uvedeného označení, které nejsou zeměpisného charakteru, ale také podmínky, na jejichž základě je dovoleno či nedovoleno užívat výrazy „Aceto Balsamico“ nebo „Balsamico“ pro uvádění ochucovačla na bázi octa na trh. Mám za to, že taková otázka jde nad rámec věci projednávané před Soudním dvorem, neboť vyžaduje znalost skutečností a okolností, které ani nebyly v projednávané věci zmíněny. Takové otázky však mohou být relevantní ve věci v původním řízení vedeném před předkládajícím soudem. Poznávám však, že ve svém nedávném rozsudku ze dne 2. května 2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344), Soudní dvůr značně osvětlil právní pravidla použitelná podle čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2010.

19 – Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1208/2013 ze dne 25. listopadu 2013, kterým se schvaluje změna menšího rozsahu ve specifikaci označení zapsaného do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení [Prosciutto di Parma (CHOP)] Úř. věstn. 2013, L 317, s. 8.

29. Tato důležitá zásada byla potvrzena v usnesení ze dne 6. října 2015, *Schutzgemeinschaft Milch und Milcherzeugnisse v. Komise* (C-517/14 P, EU:C:2015:700), v němž Soudní dvůr uvedl, že vzhledem k tomu, že Komise v článku 1 nařízení Komise (EU) č. 1121/2010 ze dne 2. prosince 2010 o zápisu názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení [Edam Holland (CHZO)]²⁰ o zápisu názvu „Edam Holland“ rozhodla, že název „Edam“ má druhový charakter, může se tento název navzdory zápisu „Edam Holland“ jako CHZO nadále používat na území Unie, jsou-li dodržovány zásady a předpisy právního řádu Unie. Soudní dvůr tedy konstatoval, že Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když mimo jiné rozhodl, že nařízení č. 1121/2010 stanoví, že se název „Edam“ může nadále používat pro uvádění sýrů na trh²¹.

30. Vzhledem k velmi širokému rozsahu ochrany poskytované článkem 13 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 1151/2012²² je v rozsahu, v jakém jde o projednávanou věc, nutné před jakýmkoliv konstatováním o porušení uvedených ustanovení zjistit, zda složený název zapsaný v rejstříku CHOP a CHZO obsahuje druhové – a tudíž nechráněné – prvky.

B. Pojem „druhové výrazy“ podle nařízení č. 1151/2012 a judikatury Soudního dvora

31. Jak jsem již uvedl, definice „druhových výrazů“ obsažená v čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012 je podle mého názoru velmi specifická a omezená co do rozsahu. „[Rozumí se jimi] názvy produktů, které se staly obecným názvem produktu v Unii, přestože se vztahují k místu, regionu nebo zemi, kde byly produkty původně vyrobeny nebo uvedeny na trh“²³. Definice se tedy vztahuje na výrazy, které v průběhu času ztratily svou geografickou konotaci. V rozsudku ze dne 2. července 2009, *Bavaria a Bavaria Italia* (C-343/07, EU:C:2009:415, bod 107), Soudní dvůr uvedl, že „pokud jde [...] o CHZO, název zdruhová pouze tehdy, když přímá vazba mezi zeměpisným původem produktu a určitou jakostí tohoto produktu, jeho pověstí nebo jinými jeho vlastnostmi, které lze přičíst uvedenému původu, zanikne, takže název již pouze popisuje určitý druh nebo typ produktů.“

32. Jak jsem již uvedl, část obtíží v projednávané věci – a samozřejmě i v dalších podobných věcech – vyplývá z konkrétního a omezeného způsobu, jakým byl definován pojem „druhový“ v nařízení č. 1151/2012. Je nicméně zřejmé, že kromě „druhových výrazů“ v úzkém smyslu definice obsažené v čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012 nenarušuje používání *obecných názvů nebo běžných výrazů, které nemají žádné současné zeměpisné konotace* – a které jsou často popsány jako druhové výrazy v mírně odlišném smyslu tohoto pojmu – ochranu zapsaného názvu poskytovanou podle čl. 13 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 1151/2012.

33. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v bodě 80 rozsudku ze dne 16. března 1999, *Dánsko a další v. Komise* (C-289/96, C-293/96 a C-299/96, EU:C:1999:141), měl Soudní dvůr za to, že výraz „název, který zdruhověl“ – obsažený v ustanovení rovnocenném článku 41 nařízení č. 1151/2012, který se týká užití druhových výrazů – je také použitelný na názvy, *kteřé vždy byly druhové*.

20 – Úř. věst. 2010, L317, s. 14. Viz bod 8 odůvodnění tohoto nařízení.

21 – Viz také nařízení Komise (EU) č. 1122/2010 ze dne 2. prosince 2010 o zápisu názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení [Gouda Holland (CHZO)], Úř. věst. 2010, L 317, s. 22, a usnesení ze dne 6. října 2015, *Schutzgemeinschaft Milch und Milcherzeugnisse v. Komise* (C-517/14 P, EU:C:2015:700). V tomto usnesení Soudní dvůr uvedl, že Komise v článku 1 nařízení č. 1122/2010 o zápisu názvu „Gouda Holland“ rozhodla, že protože název „Gouda“ má druhový charakter, může se i navzdory zápisu „Gouda Holland“ jako CHZO nadále používat na území Unie, jsou-li dodržovány zásady a předpisy právního řádu Unie. Soudní dvůr tedy konstatoval, že Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když mimo jiné rozhodl, že nařízení č. 1122/2010 stanoví, že se název „Gouda“ může nadále používat pro uvádění sýrů na trh.

22 – K širokému rozsahu ochrany poskytované článkem 13 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 1151/2012 viz nedávný rozsudek ze dne 2. května 2019, *Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego* (C-614/17, EU:C:2019:344).

23 – Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska.

34. V rozsudku ze dne 9. června 1998, Chiciak a Fol (C-129/97 a C-130/97, EU:C:1998:274, bod 37), Soudní dvůr navíc konstatoval, že ochrana poskytovaná ustanovením rovnocenným čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1151/2012 se vztahuje nejen na kombinované označení jako celek, ale také na všechny jeho základní prvky, a to za předpokladu, že se nejedná o *druhov*é nebo *obecn*é výrazy²⁴.

35. Německá, řecká a španělská vláda a Komise mají za to, že „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“ jsou druhovými nebo obecnými výrazy. Před Soudním dvorem bylo například tvrzeno, že výraz „Balsamico“ je odvozen z latinského slova „balsamun“ nebo řeckého slova „βάλσαμον“²⁵, je užíván v italštině, španělštině a portugalštině a odkazuje mimo jiné na zklidňující přípravek používaný pro léčebné účely.

36. Při posuzování toho, zda je výraz druhový ve zvláštním smyslu definice obsažené v čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012, nebo zda se jedná o obecný pojem (a tudíž druhový v širším slova smyslu, který jsem právě popsal), není podle mého názoru nezbytně rozhodující to, zda má výraz konkrétní význam v daném jazyce²⁶, ale naopak, zda postrádá současnou zeměpisnou konotaci.

37. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že navzdory skutečnosti, že slovo „Feta“ znamená v italštině „plátek“²⁷, a jevílo by se tak alespoň na první pohled, že se jedná o obecný pojem, Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise (C-465/02 a C-466/02, EU:C:2005:636, body 88 a 94), konstatoval, že název „Feta“ jako CHOP pro sýr není druhovým názvem²⁸. Soudní dvůr konstatoval, že Komise byla oprávněna dospět k závěru, že „Feta“ bylo označení původu, pokud jde o sýr vyráběný v Řecku. Uvedenému rozhodnutí je však třeba rozumět v kontextu specifických a konkrétních skutkových zjištění učiněných v dané věci.

38. V uvedené věci se Spolková republika Německo a Dánské království domáhaly zrušení nařízení Komise (ES) č. 1829/2002 ze dne 14. října 2002, kterým se mění příloha nařízení (ES) č. 1107/96, pokud jde o název „Feta“²⁹, s tvrzením, že tento výraz byl mimo jiné druhový ve smyslu čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2081/92 tj. předchůdce současného čl. 3 odst. 6 a čl. 41 odst. 2 nařízení č. 1151/2012. Soudní dvůr vzal při posuzování toho, zda je výraz „Feta“ druhový, v úvahu místa výroby dotčeného

24 – Viz také rozsudek ze dne 10. září 2009, Severi (C-446/07, EU:C:2009:530, bod 50).

25 – Řecká vláda uvedla, že jedním z významů řeckého slova „βάλσαμον“ je „něco, co poskytuje požitek, nebo zbavuje bolesti či smutku“.

26 – A je tedy údajně v důsledku toho výrazem, který postrádá jakoukoliv zeměpisnou konotaci. Tím netvrdím, že je irrelevantní důkaz o tom, že má výraz konkrétní význam. Samo o sobě to však nemůže být dostačující k prokázání skutečnosti, že výraz v zapsaném CHZO nebo CHOP je druhový.

27 – Samotný pojem „Feta“ se sám o sobě na rozdíl od pojmů, jako je „Bayerisches Bier“ (rozsudek ze dne 2. července 2009, Bavaria a Bavaria Italia (C-343/07, EU:C:2009:415), a „parmesan“ (26. února 2008, Komise v. Německo (C-132/05, EU:C:2008:117), nevztahuje ke konkrétní zeměpisné oblasti. Na základě konkrétních věcných důkazů bylo nicméně konstatováno, že má takovou zeměpisnou konotaci. Ve svém rozsudku ze dne 12. září 2007, Consorzio per la tutela del formaggio Grana Padano v. OHIM–Biraghi (GRANA BIRAGHI) (T-291/03, EU:T:2007:255, bod 81), Tribunál uvedl, že „tvrzením, že výraz ‚grana‘ neoznačuje zeměpisnou oblast jako takovou, se Biraghi snaží v podstatě prokázat, že označení ‚grana‘ nemůže v žádném případě požívat ochrany přiznané nařízením č. 2081/92 vzhledem k tomu, že neodpovídá definici označení původu uvedené v článku 2 uvedeného nařízení. Je však irrelevantní, zda označení ‚grana‘ vyvozuje svůj původ ze skutečnosti, že sýr, který označuje, má zrnitou strukturu, nebo ze skutečnosti, že původně byl vyráběn ve Valle Grana, jelikož na základě čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2081/92 CHOP může být také tvořeno tradičním nezeměpisným označením označujícím potravinu pocházející z regionu nebo z určitého místa, které vykazují homogenní přírodní činitele, které je vymezují ve vztahu k sousedním oblastem [...] V tomto ohledu není zpochybněno, že sýr grana pochází z oblasti pádské nížiny. Z tohoto důvodu splňuje tedy podmínky stanovené v čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2081/92.“ V bodě 41 rozsudku ze dne 14. prosince 2017, Consejo Regulador de la Denominación de Origen "Torta del Casar" v. EUIPO – Consejo Regulador "Queso de La Serena" (QUESO Y TORTA DE LA SERENA) (T-828/16, nezveřejněný, EU:T:2017:918), Tribunál opětovně uvedl, že pouhé konstatování toho, že výraz tvoří část CHOP, které neoznačuje zeměpisnou oblast, není samo o sobě dostačující k vyloučení ochrany poskytované nařízením č. 510/2006. Soudní dvůr tudíž na základě analýzy předloženého podrobného důkazního materiálu konstatoval, že nelze vyloučit, že pojem „Torta“, který tvořil část CHOP „Torta del Casar“, nebyl druhovým výrazem a že byl sám o sobě chráněn. Bylo tomu tak navzdory skutečnosti, že pojem „Torta“ odkazoval na tvar předmětného produktu (sýra), a poznamenávám, že v několika jazycích znamená tento pojem „dort“.

28 – Viz také rozsudek ze dne 14. prosince 2017, Consejo Regulador "Torta del Casar" v. EUIPO – Consejo Regulador "Queso de La Serena" (QUESO Y TORTA DE LA SERENA) (T-828/16, nezveřejněný, EU:T:2017:918)

29 – Úř. věst. 2002, L 277, s. 10; Zvl. vyd. 03/29, s. 20.

výrobku, nacházející se jak uvnitř členského státu, v jehož prospěch bylo dotčené označení zapsáno, tak i mimo tento členský stát, spotřebu tohoto výrobku a způsob, jakým je tento název vnímán spotřebiteli uvnitř uvedeného členského státu a mimo něj, existenci zvláštních vnitrostátních předpisů týkajících se uvedeného výrobku, jakož i způsob, jakým byl uvedený název použit v právu Společenství³⁰.

39. Jak Soudní dvůr uvedl v bodech 86 až 90 svého rozsudku:

„86. Informace poskytnuté Soudnímu dvoru poukazují na to, že většina spotřebitelů v Řecku má za to, že název ‚Feta‘ má zeměpisný, a nikoli druhový význam. Naopak se zdá, že v Dánsku většina spotřebitelů tvrdí, že tento název má druhový význam. Soudní dvůr nedisponuje průkaznými údaji co se týče jiných členských států.

87. Poznatky předložené Soudnímu dvoru rovněž ukazují, že v jiných členských státech než v Řecku je sýr Feta běžně uváděn na trh s obaly odkazujícími na řeckou kulturní tradici a civilizaci. Z toho lze oprávněně dovodit, že spotřebitelé v těchto členských státech vnímají sýr Feta jako sýr spojený s Řeckou republikou, i když byl ve skutečnosti vyroben v jiném členském státě.

88. Tyto různé poznatky týkající se spotřeby sýru Feta v členských státech poukazují na to, že název ‚Feta‘ není druhovým názvem.

89. Co se týče argumentu německé vlády, který se týká druhé věty dvacátého bodu odůvodnění napadeného nařízení, z bodu 87 tohoto rozsudku vyplývá, že není nesprávné tvrdit, co se týče spotřebitelů v jiných členských státech než v Řecké republice, že: ‚[...] spojení mezi názvem Feta a Řeckem je tak záměrně navozováno a vyhledáváno jakožto součást prodejní strategie těžící z pověsti původního výrobku, což vytváří nebezpečí záměny ze strany spotřebitele‘.

90. Argument v opačném smyslu vznesený německou vládou není tedy odůvodněný.“³¹

40. Jak Soudní dvůr konstatoval, ve skutečnosti tedy věc závisela na tom, že pro převážnou většinu evropských spotřebitelů byl pojem „Feta“ nepopíratelně spojen s konkrétním sýrem vyráběným v Řecku. S výjimkou italsky hovořících osob tento pojem skutečně neměl pro uvedené spotřebitele žádný jiný význam. Z toho tedy vyplývalo, že Komise byla oprávněna dospět k závěru, že pojem „Feta“ nebyl druhovým názvem pro účely čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2081/92, neboť měl současné zeměpisné konotace.

41. Pokud by se jednalo pouze o můj čistě osobní názor na věc, domnívám se, že bych dospěl k opačnému závěru, pokud jde o projednávanou věc. „Aceto“ je zjevně běžným italským slovem, a přestože je pojem „balsamico“ určitě v mysli mnoha spotřebitelů úzce spojen s produktem vyráběným Consorziem, základní lexémy „balzám“ a „balšám“ jsou podle mého názoru jednoduše příliš běžná a dobře známá slova na to, aby mohla být sama o sobě jednotlivě chráněna jako CHZO. Podle mého názoru nelze ani tvrdit, že tyto pojmy mají současnou zeměpisnou konotaci a že by tak z tohoto důvodu mohly představovat „druhové výrazy“ pro účely čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012.

30 – Rozsudek ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise (C-465/02 a C-466/02, EU:C:2005:636, body 76 až 99.) K otázce, zda se výraz „parmesan“ stal druhovým názvem, jehož užití by nebylo protiprávním připomenutím CHOP „Parmigiano Reggiano“, uvedl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 26. února 2008 ve věci Komise v. Německo (C-132/05, EU:C:2008:117, bod 54), že Spolková republika Německo předložila pouze citace ze slovníků a odborné literatury, které neposkytují úplný pohled na to, jak vnímají spotřebitelé slovo „parmesan“ v Německu a v ostatních členských státech. Podle Soudního dvora dále uvedený členský stát nepředložil vůbec žádné číselné údaje o výrobě a spotřebě sýru uváděného na trh pod označením „parmesan“ v Německu nebo v jiných členských státech.

31 – Rozsudek ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise (C-465/02 a C-466/02, EU:C:2005:636, body 86 až 90).

42. Kritériem je nicméně v zásadě způsob, jakým by tyto pojmy byly vnímány „průměrným, běžně informovaným a přiměřeně pozorným a obezřetným spotřebitelem“³². V zásadě vzato je úkolem předkládajícího soudu ověřit a posoudit tuto skutečnost, patrně s pomocí vhodných spotřebitelských průzkumů a podobných nástrojů³³.

43. S ohledem na neexistenci takových zjištění ze strany předkládajícího soudu se za těchto okolností domnívám, že Soudní dvůr jednoduše není v takové pozici, aby mohl posoudit, zda jsou slova „aceto“ a „balsamico“ obecnými slovy v tom smyslu, který jsem popsal, nebo zda jsou tato slova také „druhovými výrazy“ ve zvláštním smyslu čl. 3 odst. 6 nařízení č. 1151/2012. I přes tuto výhradu mám nicméně za to, že Soudní dvůr může v projednávané věci vydat konečné rozhodnutí, bude-li k věci přistoupeno z poněkud odlišného hlediska spočívajícího v analýze ustanovení nařízení č. 583/2009. V tomto ohledu považuji za zvláště poučné body odůvodnění. Navrhuji tedy nyní zaměřit se na tento aspekt.

C. K výkladu nařízení č. 583/2009

44. V souladu s článkem 1 a přílohou I nařízení č. 583/2009 byl složený název „Aceto Balsamico di Modena (CHZO)“ zapsán do rejstříku. V článku 1 ani v příloze I uvedeného nařízení není uvedeno žádné omezení ani kvalifikace rozsahu ochrany uvedeného složeného názvu.

45. Z bodů 2, 3, 5 a 7 odůvodnění nařízení č. 583/2009 nicméně vyplývá, že Německo, Řecko³⁴ a Francie vznesly námitku proti zápisu názvu „Aceto Balsamico di Modena“. Konkrétně se jeví, že Německo a Řecko měly za to, že mimo jiné výrazy „Aceto balsamico“ jsou obecné povahy (z kontextu lze vyvodit, že pojem „druhové výrazy“ byl používán jako synonymum ve smyslu obecného nebo běžného slova).

46. Bod 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 navíc mimo jiné uvádí, že „ochrana je poskytnutá složenému názvu ‚Aceto Balsamico di Modena‘. Jednotlivé výrazy složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, i v případě jejich společného použití či překladu, mohou být použity na území Společenství za předpokladu, že jsou dodrženy zásady a pravidla platná v právním řádu Společenství.“³⁵

47. Navzdory obsahu předmětných bodů odůvodnění a zjevné polemiky ohledně zápisu CHZO „Aceto Balsamico di Modena“ je třeba připomenout, že Komise v článku 1 ani v příloze I nařízení č. 583/2009 výslovně nestanovila, že by kterýkoliv z výrazů „Aceto“, „Balsamico“ nebo „Aceto Balsamico“ byl druhovým označením (a to ani ve zvláštním smyslu nařízení nebo v podpůrném a širším smyslu tohoto výrazu z důvodu, že se jedná jednoduše o obecná slova) nebo jednotlivým výrazem, který není zeměpisného charakteru, a mohou se tedy i přes zápis předmětné CHZO nadále používat na území Unie v souladu s čl. 13 odst. 1 druhým pododstavcem nařízení č. 1151/2012.

32 – Obdobně viz rozsudek ze dne 2. května 2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, bod 50).

33 – Pro souhrnný přehled důkazů, které mají být posouzeny vnitrostátním soudem, viz Rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2007, Consorzio per la tutela del formaggio Grana Padano v. OHIM – Biraghi (GRAMA BORAGHI) T-291/03, EU:T:2007:255, body 65 až 67.

34 – Německo a Řecko uvedly, že další produkty byly legálně na trhu již alespoň pět let pod názvy, jako je „Balsamessig“, „Aceto Balsamico“, „balsamico“ a „balsamon“. Španělská vláda ve svém vyjádření uvedla, že pojem „balzamický ocet“ je definován v článku 3 královského nařízení č. 661/2012 ze dne 13. dubna, kterým se stanoví pravidla týkající se jakostních norem upravujících výrobu octu a jeho uvádění na trh (Real Decreto 661/2012, de 13 de abril, por el que se establece la norma de calidad para la elaboración y comercialización de los vinagres). Podle uvedené vlády bylo navíc předmětné nařízení oznámeno v souladu se směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337). Tvrdí proto, že po mnoho let byly produkty v souladu s královským nařízením prodávány jako balzamický ocet, na který se nevztahuje CHZO „Aceto Balsamico di Modena“ nebo CHOP „Aceto balsamico tradizionale di Modena“ a „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia“.

35 – Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska.

48. Tento přístup se liší od situace například v případě nařízení Komise (EU) č. 1121/2010, v němž bylo nejen v bodě 8 odůvodnění předmětného nařízení, ale také v jeho výrokové části, výslovně uvedeno, že název „Edam“ je druhovým názvem³⁶.

49. Je však třeba poznamenat, že v rozsudku ze dne 9. června 1998, Chiciak a Fol (C-129/97 a C-130/97, EU:C:1998:274, bod 39), Soudní dvůr ohledně užití kombinovaného názvu v označení původu uvedl³⁷, že skutečnost, že v příloze k nařízení o zápisu předmětného označení nebyla žádná poznámka pod čarou, v níž by bylo uvedeno, že zápis nebyl požadován pro jednu část uvedeného označení³⁸, *nutně neznamená*, že je chráněna každá jeho část³⁹. Naproti tomu v rozsudku ze dne 26. února 2008, Komise v. Německo (C-132/05, EU:C:2008:117, bod 31), Soudní dvůr odmítl argument, podle kterého je CHOP chráněné pouze v přesně té podobě, v jaké je zapsáno⁴⁰.

50. Souhrnně řečeno nelze vyvodit žádný závěr ze skutečnosti, že článek 1 ani příloha I nařízení č. 583/2009 výslovně neuvádějí, zda je kterýkoliv z výrazů „Aceto“, „Balsamico“ nebo „Aceto Balsamico“ druhovým označením (ať už ve zvláštním smyslu čl. 3 odst. 6 nařízení nebo z důvodu, že se jedná o obecná slova) nebo jednotlivým výrazem, který není zeměpisného charakteru.

51. Vzhledem k tomu, že ze znění článku 1 a přílohy I nařízení č. 583/2009 vykládaných s ohledem na výše uvedenou judikaturu nevyplývá, zda je kterýkoliv z výrazů „Aceto“, „Balsamico“ nebo „Aceto Balsamico“ druhovým označením (a opět, ať už ve zvláštním smyslu čl. 3 odst. 6 nařízení nebo z důvodu, že se jedná o obecná slova) nebo jednotlivým výrazem, který není zeměpisného charakteru, mám za to, že tato ustanovení je třeba vykládat s ohledem na body odůvodnění uvedeného nařízení. Podle ustálené judikatury platí, že výrok aktu je neoddělitelný od jeho odůvodnění a musí být v případě potřeby vykládán s ohledem na důvody, které vedly k jeho přijetí⁴¹.

52. V tomto ohledu body 2 až 5, 7, 8 a 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 jasně a jednoznačně uvádějí, že unijní normotvůrce (v tomto případě Komise) má na základě výslovných námitek vznesených Německem, Řeckem a Francií za to, že výrazy „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“ jsou druhovými označeními nebo jednotlivými výrazy, které nejsou zeměpisného charakteru, a že ochrana je poskytnuta *pouze* názvu „Aceto Balsamico di Modena“ v jeho celistvosti, a nikoli jednotlivým výrazům složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru.

36 – Italská vláda se významně opírala o skutečnost, že výroková část nařízení č. 583/2009 výslovně neuvádí, že výrazy „Aceto Balsamico“ nebo „Balsamico“ jsou druhovými výrazy.

37 – V tomto případě „Époisses de Bourgogne“ pro sýr.

38 – Konkrétně výraz „Époisses“.

39 – Mám proto za to, že to, že se italská vláda opírala o skutečnost, že výrazy „Edam“ a „Gouda“ byly v relevantních předpisech výslovně považovány za druhové výrazy, nemůže být sám o sobě rozhodující.

40 – Soudní dvůr v bodě 29 rozsudku ze dne 26. února 2008, Komise v. Německo (C-132/05, EU:C:2008:117), v němž cituje rozsudek ze dne 9. června 1998 ve věci Chiciak a Fol (C-129/97 a C-130/97, EU:C:1998:274, bod 29), uvedl, že neexistence prohlášení osvědčujícího, že pro některé složky označení nebyla požadována ochrana přiznaná článkem 13 nařízení č. 2081/92, nemůže tvořit dostatečný základ pro určení dosahu uvedené ochrany.

41 – Rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise (C-298/00 P, EU:C:2004:240, bod 97 a citovaná judikatura). Podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba pro výklad ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (mimo jiné viz rozsudky ze dne 23. ledna 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, bod 40, a ze dne 7. února 2018, American Express, C-304/16, EU:C:2018:66, bod 54). Je také pravda, že podle judikatury Soudního dvora nemají body odůvodnění unijního aktu právní závaznost a nemohou být užitečně uplatňovány jako důvod pro odchýlení se od vlastních ustanovení dotčeného aktu ani pro výklad těchto ustanovení ve smyslu zjevně odporujícím jejich znění (rozsudek ze dne 2. dubna 2009, Tyson Parketthandel, C-134/08, EU:C:2009:229, bod 16). V projednávané věci však vzhledem k nejasnosti problematiky dané článkem 1 a přílohou I nařízení č. 583/2009 nevede poukaz na body odůvodnění uvedeného nařízení vůbec k výkladu contra legem, ale slouží k osvětlení úmyslu unijního normotvůrce.

53. V bodě 8 odůvodnění nařízení č. 583/2009 je zdůrazněna dobrá pověst „Aceto Balsamico di Modena“ a v bodě 10 odůvodnění je uvedeno, že nehledě na námitky vznesené Německem, Řeckem a Francií proti zápisu výrazů „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“, nebyla vznesena žádná námitka, pokud jde o název „Aceto Balsamico di Modena“ v jeho celistvosti. Jak bylo uvedeno výše, bod 10 odůvodnění uvádí, že „ochrana je poskytnutá složenému názvu „Aceto Balsamico di Modena“⁴² a že jednotlivé výrazy složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, mohou být v zásadě použity.

54. Mám tedy za to, že konkrétně z bodu 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 vyplývá, že unijní normotvůrce má za to, že výrazy „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“ jsou druhovými výrazy (v obou smyslech tohoto výrazu) nebo jednotlivými výrazy, které nejsou zeměpisného charakteru, jež nejsou chráněny a mohou se nadále používat, jsou-li dodržovány zásady a předpisy právního řádu Unie.

55. Výklad nařízení č. 583/2009, který by omezoval rozsah ochrany poskytované tímto nařízením na složený název „Aceto Balsamico di Modena“, namísto rozšíření ochrany na jednotlivé výrazy složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, zjevně podporují rozsudky Soudního dvora ze dne 9. prosince 1981, Komise v. Itálie (193/80, EU:C:1981:298), a ze dne 15. října 1985, Komise v. Itálie (281/83, EU:C:1985:407). V uvedených věcech Soudní dvůr poznamenal, že výraz „Aceto“ je italské slovo pro ocet, a uvedl, že se jedná o druhový výraz. Vzhledem k tomu, že se tyto případy týkaly volného pohybu zboží, Soudní dvůr zjevně používal pojem „druhový výraz“ v tom smyslu, že slovo „aceto“ je jednoduše běžný italský výraz pro ocet.

56. Přestože v článku 1 ani v příloze I k nařízení č. 583/2009 není stanoveno žádné zvláštní omezení ochrany poskytované výrazu „Aceto“, tento obecný výraz nemůže být s ohledem na výše uvedenou judikaturu uvedeným nařízením chráněn⁴³.

57. Podle mého názoru navíc zápis názvu „Aceto balsamico tradizionale di Modena (CHOP)“, který je zcela shodný s CHZO „Aceto Balsamico di Modena“, až na dodatečné slovo „tradizionale“⁴⁴ a velké písmeno „b“ ve slově „balsamico“, podle nařízení č. 813/2000 jasně svědčí pro konstatování, že je chráněno pouze složené označení „Aceto Balsamico di Modena“ a že výrazy „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“ jsou jednoduše obecná slova. Takový přístup je jednoznačně podpořen body 8 a 9 odůvodnění nařízení č. 583/2009.

58. Mám rovněž za to, že zápis označení „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia (CHOP)“ podle nařízení č. 813/2000 také naznačuje, že výrazy „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“ jsou obecná slova.

59. Naproti tomu, vzhledem ke zřejmé zeměpisné konotaci spojené se slovem „Modena“⁴⁵ mám za to, že užití tohoto výrazu nebo výrazu „di Modena“ v souvislosti s octem nebo případně jinými přísadami by mohlo připomínat podle čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1151/2012 nejen „Aceto balsamico di Modena“, ale také „Aceto balsamico tradizionale di Modena“.

42 – Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska.

43 – Viz čl. 3 odst. 6, čl. 6 odst. 1, čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec a článek 41 nařízení č. 1151/2012.

44 – Italský výraz pro „tradiční“.

45 – Které evokuje italské město Modena.

60. Mám proto za to, že se ochrana názvu „Aceto Balsamico di Modena“ v jeho celistvosti podle nařízení č. 583/2009 nevztahuje na užití jednotlivých obecných slov nebo jednotlivých výrazů, které nejsou zeměpisného charakteru, a to konkrétně na výrazy „Aceto“, „Balsamico“ a „Aceto Balsamico“⁴⁶. Tato jednotlivá obecná slova nebo jednotlivé výrazy, které nejsou zeměpisného charakteru, mohou být užívány, jsou-li dodržovány zásady a předpisy právního řádu Unie.

VI. Závěry

61. S ohledem na výše uvedené mám za to, že Soudní dvůr by měl odpovědět na otázku položenou Bundesgerichtshof (Špolkový soudní dvůr, Německo) takto:

„Ochrana názvu ‚Aceto Balsamico di Modena‘ v jeho celistvosti podle nařízení Komise (ES) č. 583/2009 se nevztahuje na užití jednotlivých obecných slov nebo jednotlivých výrazů, které nejsou zeměpisného charakteru, a to konkrétně na výrazy ‚Aceto‘, ‚Balsamico‘ a ‚Aceto Balsamico‘.“

46 – V bodě 70 usnesení ze dne 7. července 2011, *Acetificio Marcello de Nigris v. Komise* (T-351/09, nezveřejněné, EU:T:2011:339), Tribunál uvedl, že bod 10 odůvodnění nařízení č. 583/2009 zajišťuje, že je ochrana udělena složenému názvu „Aceto Balsamico di Modena“ v jeho celistvosti. Jednotlivé výrazy tohoto složeného názvu, které nejsou zeměpisného charakteru, mohou být proto i v případě jejich společného použití, jakož i jejich překladu použity ve všech členských státech. Přestože Soudní dvůr není vázán uvedeným rozhodnutím Tribunálu, zcela s ním souhlasím.